

بهبود جوانه زنی *Triplerospermum disciforme* (C. A. Mey.) Schultz- Bip. و
Pseudohandelia umbellifera (Boiss.) Tzvelev دو گونه با پتانسیل کاربرد

زینتی

علی تهرانی فر، مرتضی اکرمیان، محمد رضا جوهرچی، مصطفی رحمتی جنیدی

دانشگاه تهران، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی کرج، گروه علوم باغبانی

کشور ایران با دارا بودن دامنه‌ای از اقلیم‌های متفاوت، از تنوع گونه‌ای ارزشمندی برخوردار بوده به طوری که بیش از هشت هزار گونه گیاهی را در خود جای داده است. در راستای شناسایی و بررسی پتانسیل اهلی سازی گیاهان بومی با پتانسیل کاربرد زینتی، دو گونه *Triplerospermum disciforme* (C. A. Mey.) Schultz- Bip. و *Pseudohandelia umbellifera* (Boiss.) Tzvelev انتخاب گردیدند. مطالعات اولیه در شرایط آزمایشگاه نشان داد که بذور گونه‌های مذکور از جوانه‌زنی اندکی برخوردار بوده و دارای رکود می‌باشند. بدین دلیل این مطالعه به منظور بررسی اثر تیمارهای مختلف بر جوانه‌زنی این بذور در قالب طرح کاملاً تصادفی با سه تکرار صورت گرفت. تیمارهای به کار رفته عبارت بودند از: تیمار با جیبرلیک اسید با غلظت‌های مختلف (۱۰۰، ۲۵۰، ۵۰۰ و ۱۰۰۰ پی‌پی‌ام) به مدت ۴۸ ساعت، خراش‌دهی شیمیایی با اسید

سولفوریک غلیظ به مدت یک، سه و پنج دقیقه، خراش‌دهی به مدت سه دقیقه و سپس تیمار با GA3 با زمان و غلظت‌های مذکور، خیساندن بذور در اتانول ۷۰ درصد و نیز قرارگیری آن‌ها در زیر آب روان به مدت ۲۴ و ۴۸ ساعت. نتایج نشان داد که تیمار بذور با جیبرلیک اسید به طور معنی‌داری ($P < 0.01$) موجب افزایش درصد جوانه‌زنی هر دو گونه گردید به طوری که در هر دو مورد جوانه‌زنی تا ۱۰۰ درصد افزایش یافت. در این رابطه بین غلظت‌های به کار گرفته شده تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد. خراش‌دهی شیمیایی بذور (به مدت سه دقیقه) نیز افزایش درصد جوانه‌زنی *Triplerospermum disciforme* را به دنبال داشت. خیساندن بذور در اتانول به مدت ۲۴ ساعت نیز سرعت جوانه‌زنی را در هر دو گونه به طور معنی‌داری ($P < 0.01$) بهبود بخشید. در این مطالعه اثر سایر تیمارها در رابطه با بهبود جوانه‌زنی بذور گونه‌های *Triplerospermum disciforme* و *umbellifera Pseudohandelia* معنی‌دار نبود و در برخی موارد نیز تاثیر منفی از خود بر جای گذاشت.